

ЕВРОПЕЙСКА СМЕТНА ПАЛАТА
TRIBUNAL DE CUENTAS EUROPEO
EVROPSKÝ ÚČETNÍ DVŮR
DEN EUROPÆISKE REVISIONSRET
EUROPÄISCHER RECHNUNGSHOF
EUROOPA KONTROLLIKODA
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
EUROPEAN COURT OF AUDITORS
COUR DES COMPTES EUROPÉENNE
CÚIRT INIÚCHÓIRÍ NA HEORPA

EUROPSKI REVIZORSKI SUD
CORTE DEI CONTI EUROPEA
EIROPAS REVĪZIJAS PALĀTA
EUROPOS AUDITO RŪMAI

EURÓPAI SZÁMVEVŐSZÉK
IL-QORTI EWROPEA TAL-AWDITURI
EUROPESE REKENKAMER
EUROPEJSKI TRYBUNAŁ OBRACHUNKOWY
TRIBUNAL DE CONTAS EUROPEU
CURTEA DE CONTURI EUROPEANĂ
EURÓPSKY DVOR AUDÍTOROV
EVROPSKO RAČUNSKO SODIŠČE
EUROOPAN TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIN
EUROPEISKA REVISIONSRÄTTEN

Sprawozdanie z kontroli działań Europejskiego Banku Centralnego na rzecz ograniczenia śladu węglowego

wraz z odpowiedziami Europejskiego Banku Centralnego

SPIS TREŚCI

	Punkt
Wstęp	1 - 5
Zakres kontroli i podejście kontrolne	6 - 8
Ustalenia kontroli	9 - 56
Strategie łagodzące wpływ emisji dwutlenku węgla	9 - 26
Ograniczenie emisji dwutlenku węgla	10 - 15
Równoważenie pozostałych emisji	16 - 19
Kompleksowe obliczanie śladu węglowego	20 - 26
Narzędzia zarządzania środowiskowego	27 - 43
System ek zarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS)	27 - 38
Program GreenBuilding	39 - 42
Kodeks postępowania UE w sprawie efektywności energetycznej centrów danych	43
Ekologiczne zamówienia	44 - 56
Zasady udzielania zamówień przez EBC	44
Zbiór procedur wewnętrznych EBC	45 - 48
Wytyczne dotyczące ekologicznych zamówień	49 - 55
Badanie próby postępowania o udzielenie zamówienia	56
Wnioski i zalecenia	57 - 70
Czy EBC określił strategię łagodzące wpływ własnych emisji dwutlenku węgla i skutecznie je wdrożył?	58 - 63
Czy EBC posiada odpowiednie narzędzia zarządzania środowiskowego w celu wspierania stałej poprawy wyników?	64 - 67
Czy EBC ustanowił normy w zakresie ekologicznych zamówień i czy są one przestrzegane?	68 - 70

WSTEP

1. Europejski Bank Centralny (zwany dalej „Bankiem” lub „EBC”) tworzy wraz z krajowymi bankami centralnymi wszystkich państw członkowskich Unii Europejskiej (UE) Europejski System Banków Centralnych (ESBC). Głównym celem ESBC jest utrzymanie stabilności cen. ESBC wspiera także ogólne polityki gospodarcze UE, mając na względzie przyczynianie się do osiągnięcia celów UE. W tym celu EBC wykonuje zadania określone w statucie¹ i odpowiada za zarządzanie swoją działalnością i finansami.
2. Kontrola przeprowadzona przez Europejski Trybunał Obrachunkowy (zwany dalej „Trybunałem”) jest zgodna z art. 27 ust. 2 statutu, który stanowi o badaniu skuteczności zarządzania EBC. Kontrola obejmuje zarządzanie środowiskowe EBC ze szczególnym naciskiem na działania mające na celu ograniczenie śladu węglowego² powstającego w rezultacie działalności Banku w charakterze organu administracji publicznej.
3. Organami decyzyjnymi EBC są Rada Prezesów i Zarząd. Zarząd ponosi ogólną odpowiedzialność za bieżące sprawy EBC i jego zasoby, w tym za zarządzanie środowiskowe. Przyjmuje on politykę ochrony środowiska i ramy zarządzania środowiskowego, dostarcza zasoby i powołuje koordynatora ds. ochrony środowiska oraz inspektora ds. ochrony środowiska, a także podpisuje i zatwierdza publikację rocznego oświadczenia EBC o ochronie środowiska.
4. Art. 11 Traktatu o funkcjonowaniu UE (TFUE) stanowi, że przy ustalaniu i realizacji polityk i działań Unii, w szczególności w celu wspierania stałego rozwoju, muszą być brane pod uwagę wymogi ochrony środowiska naturalnego.

---

¹ Statut ESBC i EBC jest protokołem załączonym do Traktatu.

² Ślad węglowy to całkowita suma emisji gazów cieplarnianych powstałych w efekcie działalności organizacji. Wielkość emisji gazów cieplarnianych oblicza się i podaje zazwyczaj przy zastosowaniu ekwiwalentu dwutlenku węgla (CO₂).

5. Polityka Unii w dziedzinie środowiska opiera się na zasadzie ostrożności oraz na zasadach działania zapobiegawczego, naprawiania szkody w pierwszym rzędzie u źródła i na zasadzie „zanieczyszczający płaci”³.

ZAKRES KONTROLI I PODEJŚCIE KONTROLNE

6. W ramach kontroli przeprowadzonej w 2013 r. Trybunał zbadał, czy w latach 2008-2013 EBC ustanowił politykę ograniczania negatywnego wpływu działalności administracyjnej na środowisko i czy ta polityka była skutecznie realizowana⁴. Trybunał zbadał:

- czy określono strategię łagodzącą wpływ emisji dwutlenku węgla, a następnie skutecznie je realizowano;
- czy w celu wspierania stałej poprawy wyników stosowano odpowiednie narzędzia zarządzania środowiskowego;
- czy ustanowiono normy w zakresie ekologicznych zamówień i czy są one przestrzegane.

7. Kontrola opierała się na kwestionariuszach, wywiadach oraz na analizie dokumentów i danych statystycznych udostępnionych przez EBC. Obejmowała również badanie próby postępowań o udzielenie zamówienia.

8. Przeprowadzona kontrola nie dotyczyła wielkości emisji dwutlenku węgla, tj. jej celem nie było ponowne dokonanie obliczeń dotyczących śladu węglowego EBC czy weryfikacja danych stanowiących podstawę tych obliczeń.

---

³ Zob. art. 191 TFUE.

⁴ Trybunał zbadał tę kwestię również w odniesieniu do innych wybranych instytucji, organów, urzędów i agencji UE i planuje wydać sprawozdanie na temat wyników tego badania w 2014 r.

USTALENIA KONTROLI

Strategie łagodzące wpływ emisji dwutlenku węgla

9. Zgodnie z zasadami określonymi w Traktacie (zob. pkt 5) istnieją dwa wzajemnie uzupełniające się sposoby, aby złagodzić wpływ emitowanego przez EBC dwutlenku węgla na środowisko:

- a) w pierwszym rzędzie przez ograniczenie emisji;
- b) przez równoważenie pozostałych emisji metodą kompensacji.

Ograniczenie emisji dwutlenku węgla

Zobowiązanie do ograniczenia emisji

10. Zgodnie z ostatnią wersją swojej polityki ochrony środowiska z czerwca 2013 r.⁵ „EBC jest zobowiązany do stałej poprawy wyników w dziedzinie ochrony środowiska i do zmniejszania swojego śladu ekologicznego poprzez [...] podejmowanie działań mających na celu ograniczenie emisji dwutlenku węgla w swoich bieżących operacjach [...]”

11. W porównaniu z poprzednimi wersjami⁶ najnowsza wersja polityki ochrony środowiska została sformułowana w sposób bardziej jednoznaczny. Poprzednie wersje zawierały co prawda zobowiązanie do ograniczenia emisji dwutlenku węgla spowodowanych przez EBC, ale jedynie „co do zasady”.

Docelowe poziomy ograniczenia emisji

12. EBC wyznaczył docelowe poziomy ograniczenia emisji w swoich oświadczeniach o ochronie środowiska. Pierwszy przyjęty cel zakładał obniżenie całkowitego śladu węglowego w 2011 r. o 15% w stosunku do

---

⁵ Wersja przyjęta przez Komitet Zarządzający i zatwierdzona przez Zarząd w drodze publikacji w Oświadczeniu EBC o ochronie środowiska z 2013 r.

⁶ Zob. Oświadczenie EBC o ochronie środowiska z 2010 r. i jego wersja z 2012 r.

wartości zgłoszonych za 2009 r.⁷. W 2013 r. z kolei EBC określił poziom docelowy ograniczenia całkowitego śladu węglowego w wysokości 10% w stosunku do wartości zgłoszonych za 2011 r. Nie ustalono natomiast poziomów docelowych w perspektywie średniookresowej (tj. na 2020 r.) ani długoterminowej (tj. po 2020 r.). Ustalenie takich poziomów jest istotne z punktu widzenia planowania i zapewnienia trwałości zarządzania środowiskowego w danej organizacji.

Tendencje w zakresie emisji CO₂

13. W 2008 r. EBC po raz pierwszy złożył sprawozdanie na temat swojego śladu węglowego. W porównaniu z 2008 r. w roku 2012 EBC udało się ograniczyć ten ślad w wartościach bezwzględnych (obniżenie całkowitej sumy emisji) mimo zwiększenia liczby pracowników. Oznacza to, że osiągnięto jeszcze bardziej znaczące ograniczenie w wartościach względnych (w przeliczeniu na obsadzone stanowisko pracy). W **tabeli 1** przedstawiono ewolucję zarówno w wartościach bezwzględnych, jak i względnych.

Tabela 1 – Ograniczenie emisji CO₂ wyrażone w wartościach bezwzględnych i względnych (zakres sprawozdawczości z 2008 r.)

	2008 r.	2012 r.	Zmiana
Emisje ogółem (w tonach ekwiwalentu CO ₂)	17 023	9 617	- 43,5%
Liczba obsadzonych stanowisk pracy	2 140	2 399	+ 12,1%
Emisje w przeliczeniu na obsadzone stanowisko pracy (w tonach ekwiwalentu CO ₂)	7,95	4,01	- 49,6%

Źródło: Oświadczenie EBC o ochronie środowiska z 2013 r.; obliczenia Trybunału.

⁷ Ten poziom docelowy został przekroczony: ślad węglowy udało się obniżyć o niemal 30%.

14. Dotychczasowe ograniczenie emisji dwutlenku węgla osiągnięto w dużej mierze dzięki nabywaniu zielonej energii⁸. Obniżono również poziom emisji będących wynikiem ogrzewania i chłodzenia oraz związanych ze zużyciem papieru biurowego i z drukiem publikacji. Emisje związane z podróżami służbowymi (samochodem, pociągiem i samolotem) pozostały w 2012 r. na tym samym poziomie, co w 2008 r. (dokładne dane liczbowe – zob. **tabela 2**).

15. EBC nie spodziewa się osiągnięcia poziomu docelowego wyznaczonego na 2013 r. (zob. pkt 12), ponieważ uważa, że wyczerpał już listę wykonalnych technicznie i finansowo ulepszeń w obecnie wynajmowanej siedzibie. Ponadto przewiduje, że zwiększenie liczby pracowników z powodu nowych zadań w dziedzinie nadzoru bankowego wywrze wpływ na poziom emisji.

Równoważenie pozostałych emisji

16. Kompensacja emisji jest mechanizmem, za pomocą którego dana organizacja równoważy własne emisje dwutlenku węgla lub ich część, płacąc innemu podmiotowi za równoważne ograniczenie emisji dwutlenku węgla w innej części świata, np. ograniczenie emisji dzięki energii z farm wiatrowych zastępujących elektrownie węglowe. Jeżeli wszystkie emisje, których nie można uniknąć, są kompensowane, działanie może zostać uznane za neutralne pod względem emisji dwutlenku węgla⁹.

17. Jak wynika z oświadczenia EBC o ochronie środowiska za 2013 r., kompensowanie zostało zastosowane do wszystkich podróży służbowych

---

⁸ Od 2009 r. EBC używa energię elektryczną ze źródeł odnawialnych, która w obliczeniach śladu węglowego należy do kategorii emisji o wartości zerowej. W 2012 r. udział zielonej energii w całkowitym zużyciu energii elektrycznej wynosił 65,8%.

⁹ Zob. definicja brytyjskiego Departamentu ds. Energii i Zmian Klimatu w dokumencie „A guide to carbon offsetting for the public sector”, wersja 2, 2011, s. 11: „Neutralność pod względem emisji dwutlenku węgla oznacza, że – w wyniku przejrzystego procesu obliczania wartości emisji, ograniczania tych emisji i kompensowania pozostałych emisji – emisje dwutlenku węgla netto są zerowe.”

pociągami Deutsche Bahn. W 2012 r. podróże te przyczyniły się do emisji dwutlenku węgla na poziomie 30,9 ton, co stanowiło jedynie niewielki odsetek całkowitego śladu węglowego.

18. W odniesieniu do zamówień na świadczenie usług w zakresie międzynarodowych podróży służbowych w wytycznych EBC dotyczących ekologicznych zamówień z grudnia 2012 r. zalecono, aby Bank zobowiązał oferenta, którego ofertę przyjęto, do zrównoważenia w 100% emisji gazów cieplarnianych spowodowanych podróżami służbowymi. W dokumencie zaproponowano, aby projekty, w ramach których kompensowane są emisje dwutlenku węgla, spełniały kryteria dodatkowości i trwałości, aby unikać tzw. ucieczki emisji (ang. *carbon leakage*), tj. przenoszenia wysokoemisyjnej produkcji do krajów o mniej restrykcyjnej polityce ochrony środowiska, i podwójnego liczenia oraz aby kompensacje były weryfikowane przez niezależną stronę trzecią.

19. W polityce ochrony środowiska EBC nie poruszono jednak kwestii kompensowania.

Kompleksowe obliczanie śladu węglowego

Brak przepisów UE na temat sposobu obliczania śladu węglowego

20. W opinii Trybunału wiarygodne i kompletne informacje na temat rzeczywistej wielkości śladu węglowego danej organizacji są kluczowym warunkiem określenia i realizacji skutecznych strategii łagodzenia skutków emisji.

21. Nie istnieją jednak wiążące przepisy UE na temat tego, jak obliczyć ślad węglowy organów administracji publicznej. W zaleceniu przyjętym w dniu 9 kwietnia 2013 r.¹⁰ Komisja Europejska (zwana dalej „Komisją”) zachęca, aby do pomiaru efektywności środowiskowej w cyklu życia organów administracji

---

¹⁰ Dz.U. L 124 z 4.5.2013, s. 1.

publicznej oraz informowania o niej używać metody oznaczania śladu środowiskowego organizacji (ang. *organisation environmental footprint*, OEF). Użytkownicy metody OEF powinni stosować się do reguł istotności, kompletności, spójności, dokładności i przejrzystości.

Stopniowe rozszerzanie zakresu obliczania śladu węglowego EBC

22. Początkowo przy obliczaniu śladu węglowego EBC w 2008 r. pod uwagę wzięto emisje spowodowane ogrzewaniem i chłodzeniem, zużyciem energii elektrycznej, podróżami służbowymi oraz zużyciem papieru biurowego i drukiem publikacji. Ten zakres z 2008 r. został rozszerzony dwukrotnie, w 2011 i 2012 r.

23. W 2011 r. w obliczeniach uwzględniono emisje powodowane podróżami uczestników konferencji. W 2012 r. wysokość emisji CO₂ w wyniku podróży 20 000 zewnętrznych uczestników konferencji i innych wydarzeń szacowano na około 4 000 ton. Jednak część z tych emisji mogła zostać uwzględniona w obliczeniach organizacji, które reprezentują uczestnicy, istnieje więc ryzyko podwójnego liczenia. Z drugiej strony w obliczeniach nie uwzględniono podróży osób odwiedzających siedzibę EBC w 2012 r. (prawie 70 000 osób), które nie były uczestnikami konferencji.

24. Od 2012 r. do obliczeń zaczęto włączać emisje wynikające ze zużycia energii w zewnętrznym centrum danych i stosowania czynników chłodniczych w siedzibie EBC.

25. **Tabela 2** zawiera porównanie początkowego zakresu sprawozdawczości z 2008 r. i rozszerzonego zakresu z 2012 r.

Tabela 2 – Emisje w podziale według źródeł (zakres sprawozdawczości z 2008 i 2012 r.)

Emisje z różnych źródeł (w tonach ekwiwalentu CO ₂)	2008	2012	Udział w śladzie węglowym z 2012 r.
<u>Zakres z 2008 r.</u>			
Ogrzewanie i chłodzenie	5 495,80	4 871,70	27,4%
Energia elektryczna	8 831,50	2 504,90	14,1%
Podróże służbowe	1 741,40	1 748,80	9,8%
Papier biurowy i publikacje	954,30	491,20	2,8%
OGÓŁEM, wyłącznie zakres z 2008 r.	17 023,00	9 616,60	54,0%
<u>Rozszerzony zakres z 2012 r.</u>			
Podróże uczestników konferencji	nd.	4 059,80	22,8%
Zużycie energii w zewnętrznym centrum danych	nd.	4 085,50	23,0%
Czynniki chłodnicze	nd.	31,10	0,2%
OGÓŁEM, wyłącznie rozszerzony zakres z 2012 r.	nd.	8 176,40	46,0%
OGÓŁEM, zakres z 2008 r. i rozszerzony zakres z 2012 r.	nd.	17 793,00	100%

Źródło: Oświadczenie EBC o ochronie środowiska z 2013 r.; obliczenia Trybunału.

Dalsze możliwości poprawy przejrzystości, kompletności i istotności

26. Zgodnie z zalecaną w 2013 r. przez Komisję metodą OEF¹¹ w sprawozdawczości EBC w zakresie śladu węglowego brakuje kilku elementów, przede wszystkim emisji wynikających z dojazdów pracowników do pracy oraz emisji związanych z budową nowej siedziby EBC¹².

¹¹ Zob. Przewodnik dotyczący śladu środowiskowego organizacji (Dz.U. L 124 z 4.5.2013, s. 107).

¹² Nowa siedziba EBC na terenie Grossmarkthalle (dawnego targu hurtowego) we Frankfurcie nad Menem.

Narzędzia zarządzania środowiskowego

System ekozarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS)

27. Według Komisji system ekozarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS)¹³ „to najbardziej wiarygodny i solidny z dostępnych na rynku systemów zarządzania środowiskowego”¹⁴. Celem EMAS jest wspieranie ciągłej poprawy efektów działalności środowiskowej organizacji.

28. Uczestnictwo w EMAS, które jest dobrowolne, może przynieść organizacjom „wartość dodaną w postaci kontroli regulacyjnej, redukcji kosztów i poprawy wizerunku publicznego, pod warunkiem że będą one w stanie wykazać poprawę efektów swojej działalności środowiskowej.”¹⁵

Przestrzeganie wymogów EMAS oraz zakres systemu

29. W lipcu 2010 r. EBC otrzymał po raz pierwszy certyfikat zgodności z EMAS¹⁶, a w lipcu 2013 r. uzyskał go ponownie. Zewnętrzny weryfikator środowiskowy potwierdził, że polityka ochrony środowiska EBC, jego program ochrony środowiska, system zarządzania środowiskowego i skonsolidowane oświadczenie o ochronie środowiska za 2013 r. są zgodne z rozporządzeniem (WE) nr 1221/2009 oraz że nie ma dowodów na niezgodność z odpowiednimi przepisami prawnymi dotyczącymi ochrony środowiska.

30. EMAS wdrożono przy użyciu istniejących zasobów kadrowych (bez konieczności zatrudniania nowych pracowników). Koszt finansowy

---

¹³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1221/2009 z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekozarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS) (Dz.U. L 342 z 22.12.2009, s. 1).

¹⁴ Zob. zestawienie na temat EMAS zatytułowane „EMAS and ISO 14001: complementarities and differences”.

¹⁵ Zob. motyw 8 rozporządzenia (WE) nr 1221/2009.

¹⁶ Równocześnie EBC otrzymał certyfikat zgodności z normą ISO 14001. EMAS obejmuje wszystkie wymogi normy ISO 14001.

uczestnictwa w EMAS (doradztwo, certyfikacja, działania informacyjne) wynosi poniżej 100 000 EUR rocznie.

31. EMAS obejmuje swoim zakresem wszystkie działania techniczne i administracyjne w głównej siedzibie EBC we Frankfurcie nad Menem. Siedziba składa się z trzech wynajmowanych budynków wysokościowych, tj. budynku Eurotower, dawnego budynku Commerzbanku i budynku Eurotheum. Razem mają one powierzchnię około 133 000 metrów kwadratowych.

32. Ponadto EBC wynajmuje powierzchnię w zewnętrznym centrum danych w regionie Frankfurtu, jednak nie jest ona objęta EMAS. Emisje CO₂ generowane przez to centrum danych wykazano po raz pierwszy w oświadczeniu o ochronie środowiska za 2013 r.

33. Obecnie trwają przygotowania do tego, aby system EMAS zastosować w nowej siedzibie EBC. Prace budowlane mają zakończyć się w 2014 r.

34. W dniu 9 listopada 2013 r. EBC ogłosił, że zdecydował o dalszym wynajmie budynku Eurotower, objętego systemem EMAS, na potrzeby pracowników zajmujących się nadzorem bankowym¹⁷.

Program zarządzania środowiskowego EMAS

35. W okresie poprzedzającym przeprowadzkę do nowej siedziby EBC program zarządzania środowiskowego na lata 2012 i 2013 skupił się przede wszystkim na kształtowaniu świadomości na temat ochrony środowiska oraz zmianie zachowań. Planuje się, że zagadnienia te pozostaną w centrum uwagi, ponieważ EBC spodziewa się, że nowa siedziba będzie spełniać wysokie normy techniczne i środowiskowe.

---

¹⁷ Jak wynika z jednostronnego komunikatu prasowego, nowa siedziba EBC na terenie Grossmarkthalle nie będzie w stanie pomieścić około 1 000 dodatkowych pracowników niezbędnych, by EBC mógł wypełnić swoje nowe zadania.

36. W programie na lata 2012 i 2013 działania związane z kształtowaniem świadomości i zmianą zachowań zostały sformułowane w sposób ogólnikowy, np. „dostarczenie pracownikom szczegółowych informacji na temat proekologicznych zachowań w pracy i w domu” lub „zachęcanie pracowników do korzystania z komunikacji miejskiej w drodze do pracy”. Trudno ocenić zatem ich ogólny wpływ.

37. EBC nie dysponuje obecnie wiarygodnymi informacjami na temat korzystania przez pracowników z komunikacji miejskiej w celu dojazdu do pracy. W latach 2008 i 2012 przeprowadzono wśród pracowników ankiety na temat transportu, ale dane uzyskane w ten sposób nie były reprezentatywne.

38. Innym priorytetowym celem programu zarządzania środowiskowego na lata 2012 i 2013 są ekologiczne zamówienia. Zagadnienie to zostało omówione w pkt 44-56.

Program GreenBuilding

39. W 2005 r. Wspólne Centrum Badawcze Komisji zainaugurowało program budownictwa ekologicznego GreenBuilding. Program ma na celu inicjowanie inwestycji w efektywność energetyczną w budynkach niemieszkalnych, które są wyraźnie zyskowne, ale wykraczają poza normy narzucone przez unijną dyrektywę w sprawie charakterystyki energetycznej budynków i obowiązujące krajowe kodeksy budowlane. Partner w programie GreenBuilding¹⁸ musi zapewnić, aby nowe budynki zużywały 25% mniej całkowitej energii pierwotnej niż jest to wymagane przez obowiązujące normy budowlane, przy założeniu ekonomicznej wykonalności.

40. W grudniu 2009 r. EBC złożył we Wspólnym Centrum Badawczym dokumentację potwierdzającą, że projekt nowej siedziby EBC jest zgodny

---

¹⁸ Liczba budynków objętych programem na terenie całej Europy na dzień 18 listopada 2013 r. wyniosła 866.

z wymogiem 25% oszczędności energii, w związku z czym został zaakceptowany jako partner w programie GreenBuilding.

41. Ponadto – jak wynika z oświadczenia o ochronie środowiska za 2013 r. – przewiduje się, że efektywność energetyczna budynku będzie o 29% niższa niż norma określona w niemieckim rozporządzeniu o oszczędzaniu energii z 2007 r.

42. Nie opublikowano jak dotąd ostatecznych informacji na temat tego, czy EBC będzie wymagać spełnienia standardów programu GreenBuilding¹⁹ w odniesieniu do budynku Eurotower po jego renowacji, zanim rozpoczną tam pracę pracownicy EBC odpowiedzialni za nadzór bankowy²⁰.

Kodeks postępowania UE w sprawie efektywności energetycznej centrów danych

43. EBC nie podpisał europejskiego kodeksu postępowania w sprawie efektywności energetycznej centrów danych popularyzowanego od 2008 r. przez Wspólne Centrum Badawcze Komisji. Ten dobrowolny kodeks postępowania opracowano w odpowiedzi na wzrastające zużycie energii w centrach danych oraz potrzebę ograniczenia związanego z nim oddziaływania na środowisko, gospodarkę i bezpieczeństwo dostaw energii. Celem kodeksu jest dostarczenie informacji operatorom, klientom i właścicielom centrów danych oraz skłonienie ich do ograniczenia zużycia energii w sposób racjonalny pod względem kosztów.

---

¹⁹ Istniejące budynki po renowacji powinny zużywać przynajmniej 25% mniej całkowitej energii pierwotnej, przy założeniu ekonomicznej wykonalności.

²⁰ Obecnie pracownicy odpowiedzialni za nadzór bankowy pracują w innym budynku, położonym niedaleko budynku Eurotower.

Ekologiczne zamówienia

Zasady udzielania zamówień przez EBC

44. Ramy prawne dla zamówień na towary, usługi i roboty udzielanych przez EBC zostały ustalone w decyzji EBC/2007/5 określającej zasady udzielania zamówień publicznych²¹. W decyzji tej wspomniano jedynie środowiskowe aspekty towarów, usług i robót, których dotyczą zamówienia²². Samo pojęcie ekologicznych zamówień (ang. „sustainable procurement”) tam się nie pojawia.

Zbiór procedur wewnętrznych EBC

45. Wewnętrzne zasady dotyczące zamówień publicznych określono w zbiorze procedur wewnętrznych EBC. EBC zobowiązuje się w nim do „udzielania zamówień publicznych na towary, usługi i roboty w sposób sprzyjający ciągłym i wymiernym postępom w wynikach w dziedzinie ochrony środowiska, co ma być osiągnięte poprzez ograniczenie oddziaływania na środowisko przy równoczesnym utrzymaniu wykonalności ekonomicznej”.

46. W odniesieniu do certyfikacji środowiskowej zasady wewnętrzne stanowią, że kiedy taka certyfikacja jest istotna, powinna ona być zawsze uwzględniona w kryteriach wyboru.

47. Jeśli chodzi o procedurę wyboru oferty najkorzystniejszej ekonomicznie, zasady wewnętrzne stanowią, że „w przypadku, gdy aspekty środowiskowe towarów, usług i robót są istotne, powinno się im przypisać znaczną wagę w ogólnej punktacji”.

48. Można by przypuszczać, że to sformułowanie odnosi się do całkowitej liczby punktów przyznawanych za cenę i jakość w ramach postępowania o udzielenie zamówienia. Kontrola przeprowadzona przez Trybunał wykazała

---

²¹ Dz.U. L 184 z 14.7.2007, s. 34.

²² Jako możliwe kryterium udzielenia zamówienia, zob. art. 26 ust. 2 lit. a).

jednak, że taka interpretacja nie jest powszechna i że kadra zarządzająca zwykle bierze pod uwagę jedynie punkty przyznawane za jakość w celu ustalenia udziału aspektów środowiskowych w całkowitej punktacji. Może to prowadzić do sytuacji, w której aspekty środowiskowe stanowią poniżej 5% całkowitej liczby punktów przyznanych za cenę i jakość. W takim przypadku jest mało prawdopodobne, że będą miały one znaczący wpływ na wynik postępowania.

Wytyczne dotyczące ekologicznych zamówień

49. W grudniu 2012 r. Centralne Biuro Zamówień Publicznych EBC ukończyło prace nad wytycznymi EBC dotyczącymi ekologicznych zamówień i mającymi na celu wspieranie systematycznej realizacji działań związanych z ekologicznymi zamówieniami. Wytyczne te zawierają ogólne informacje, opis kryteriów stosowanych w procesie zakupu i propozycję ogólnej procedury dotyczącej sposobu realizacji działań związanych z ekologicznymi zamówieniami.

50. W latach 2010-2012 wytyczne zostały doprecyzowane w ramach realizacji kilku zamówień pilotażowych. Opierają się one w dużej mierze na praktycznych zaleceniach KE na temat zielonych zamówień publicznych (GPP) opisanych w podręczniku „Ekologiczne zakupy!” i w broszurze „Zestaw narzędzi szkoleniowych w zakresie zielonych zamówień publicznych (GPP)”²³.

51. Wytyczne te obejmują kategorie produktów i usług, które w kontekście działalności EBC mają najbardziej znaczący wpływ na środowisko, tj. materiały biurowe, sprzęt komputerowy, sprzątanie, usługi gastronomiczne, dojazd do EBC oraz usługi związane z eksploatacją i utrzymaniem siedziby EBC. Na późniejszym etapie mogą zostać dodane kolejne kategorie.

---

²³ http://ec.europa.eu/environment/gpp/index_en.htm.

52. W załączniku do wytycznych zawarto proponowane kryteria w zakresie ekologicznych zamówień dla większości wybranych kategorii produktów i usług. W przeciwieństwie do „Zestawu narzędzi szkoleniowych w zakresie GPP” załącznik do wytycznych nie daje możliwości wyboru między kryteriami ogólnymi („podstawowymi”) a bardziej ambitnymi („kompleksowymi”). Zaproponowano w nim natomiast jeden zestaw kryteriów dla każdej z kategorii. Kryteria EBC są na ogół bardziej wymagające niż kryteria podstawowe w „Zestawie narzędzi szkoleniowych w zakresie GPP”, ale nie spełniają one w pełni kryteriów kompleksowych. W przypadku sprzętu komputerowego kryteria EBC wykraczają jednak poza kryteria kompleksowe z Zestawu.

53. Wytyczne obejmują pewne kategorie, których nie uwzględniono w Zestawie, takie jak materiały biurowe i podróże międzynarodowe. Z drugiej strony niektóre istotne grupy produktów i usług z Zestawu wciąż nie zostały dodane do wytycznych, zwłaszcza te związane z meblami i telefonami komórkowymi.

Procedura realizacji ekologicznych zamówień

54. Działy odpowiedzialne za udzielanie zamówień na wybrane grupy produktów są zobowiązane do:

- a) włączenia kryteriów z zakresu ekologii do dokumentów przetargowych i procesu udzielania zamówienia, uwzględniając podejście oparte na cyklu życia;
- b) weryfikowania zgodności z kryteriami z zakresu ekologii;
- c) gromadzenia danych na temat osiągniętych rezultatów i informowania Centralnego Biura Zamówień Publicznych o tych rezultatach.

55. Ogólna koordynacja działań na rzecz ekologicznego udzielania zamówień należy do kompetencji Centralnego Biura Zamówień Publicznych. Począwszy od 2013 r. Centralne Biuro Zamówień Publicznych powiadamia Zarząd o stanie działań w zakresie ekologicznego udzielania zamówień. Informacje te będą

przekazywane raz w roku w kontekście sprawozdania na koniec roku z monitorowania zamówień. Sprawozdawczość będzie również prowadzona w ramach corocznego przeglądu zarządzania środowiskowego.

Badanie próby postępowań o udzielenie zamówienia

56. Trybunał przeprowadził kontrolę próby postępowań o udzielenie zamówienia, w przypadku których dokumenty przetargowe według informacji Banku obejmowały kryteria środowiskowe²⁴. Badanie potwierdziło, że w 2012 r. EBC zaczął stosować GPP w sposób bardziej systematyczny. W ponad dwóch trzecich badanych przypadków spełniono podstawowe lub kompleksowe kryteria GPP. Istniała jednak możliwość włączenia do zakresu ekologicznych zamówień większej liczby postępowań, zwłaszcza w odniesieniu do sprzętu komputerowego i robót budowlanych.

WNIOSKI I ZALECENIA

57. Trybunał ustalił, że EBC przedsięwziął środki w celu ograniczenia negatywnego wpływu swojej działalności administracyjnej na środowisko, ale zaleca się podjęcie dalszych starań i działań.

Czy EBC określił strategie łagodzące wpływ własnych emisji dwutlenku węgla i skutecznie je wdrożył?

58. EBC określił strategie, w których inwestycjom na rzecz ograniczenia emisji dwutlenku węgla nadano większe znaczenie niż stosowaniu programów kompensacji emisji dwutlenku węgla będących wynikiem działalności administracyjnej Banku.

---

²⁴ Jedenaście postępowań wybranych losowo z wykazu 22 postępowań o udzielenie zamówienia ogłoszonych między 1 stycznia 2012 r. a 15 lutego 2013 r., w których uwzględniono lub rozpatrywano kryteria środowiskowe.

59. W odniesieniu do poziomu z 2008 r. w 2012 r. EBC ograniczył emisje dwutlenku węgla ogółem o 43,5% i o niemal 50% w przeliczeniu na obsadzone stanowisko pracy.

60. Ograniczenia te osiągnięto w dużej mierze dzięki zakupowi energii elektrycznej z odnawialnych źródeł, która ma wartość zerową w obliczeniach śladu węglowego.

61. Dalsze ograniczenia emisji będą trudniejsze do osiągnięcia, ponieważ ze względu na nowe zadania w zakresie nadzoru bankowego zakres działalności EBC ulegnie znacznemu rozszerzeniu.

62. Początkowy zakres obliczeń śladu węglowego EBC z 2008 r. był stopniowo poszerzany, ale niektóre istotne źródła emisji wciąż nie zostały w nim uwzględnione. Przede wszystkim brakuje informacji na temat wielkości emisji spowodowanych przejazdami pracowników między miejscem zamieszkania a miejscem pracy oraz na temat emisji spowodowanych budową nowej siedziby EBC. Tego rodzaju emisje powinny zostać uwzględnione przy użyciu zalecanej przez Komisję metody OEF w celu pomiaru i komunikowania wyników osiągniętych przez organy administracji publicznej w dziedzinie ochrony środowiska.

63. W wytycznych EBC dotyczących ekologicznych zamówień z grudnia 2012 r. zaleca się, aby w przypadku podróży służbowych stosować kompensację klimatyczną zgodnie z wysokimi standardami w tym zakresie. Obecna polityka EBC dotycząca ochrony środowiska nie obejmuje jednak kwestii kompensacji klimatycznej.

Zalecenia

1. EBC powinien w dalszym ciągu ograniczać emisje CO₂ oraz określić politykę kompensowania pozostałych emisji CO₂.
2. Obliczanie śladu węglowego EBC powinno zostać usprawnione poprzez uwzględnienie wytycznych przewidzianych w zalecanej przez Komisję Europejską metodzie OEF.

Czy EBC posiada odpowiednie narzędzia zarządzania środowiskowego w celu wspierania stałej poprawy wyników?

64. Od 2010 r. EBC jest zarejestrowany w systemie ekozarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS). EMAS obejmuje swoim zakresem wszystkie działania techniczne i administracyjne w głównej siedzibie EBC we Frankfurcie nad Menem. Stanowi on skuteczne narzędzie zarządzania środowiskowego mające na celu wspieranie ciągłej poprawy wyników. Obecnie trwają przygotowania do tego, aby system EMAS zastosować w nowej siedzibie EBC, której budowa ma zakończyć się w 2014 r.

65. EBC oczekuje, że jego nowa siedziba będzie spełniać wysokie standardy techniczne i środowiskowe. Planuje się zatem, że po przeniesieniu do nowej siedziby program ochrony środowiska EMAS w dalszym ciągu koncentrować się będzie na kształtowaniu świadomości na temat środowiska i zachęcaniu do zmiany zachowań. Jednak obecne działania związane z kształtowaniem świadomości i zmianą zachowań są sformułowane w sposób ogólnikowy i trudno ocenić ich ogólny wpływ.

66. EBC przystąpił do programu GreenBuilding realizowanego przy wsparciu Komisji, przyjmując za cel, że zużycie całkowitej energii pierwotnej w nowej siedzibie będzie o 25% niższe niż wymaga tego obowiązująca norma budowlana. Nie opublikowano ostatecznych informacji, czy normy programu GreenBuilding będą również stosowane w odniesieniu do budynku Eurotower

po jego renowacji, zanim rozpoczną tam pracę pracownicy EBC odpowiedzialni za nadzór bankowy.

67. EBC nie podpisał europejskiego kodeksu postępowania w sprawie oszczędności energetycznej centrów danych.

Zalecenia

3. EBC powinien dopilnować, by w procesie renowacji budynku Eurotower zastosować wysokie standardy w zakresie efektywności energetycznej.

4. W odniesieniu do kształtowania świadomości na temat środowiska i zmiany zachowań wśród pracowników EBC program ochrony środowiska EMAS powinien zawierać wymierne wskaźniki umożliwiające ocenę postępów i wpływu podjętych działań, np. monitorowanie liczby pracowników korzystających z transportu publicznego w celu dojazdu do pracy.

5. EBC powinien przestrzegać europejskiego kodeksu postępowania w sprawie efektywności energetycznej centrów danych.

Czy EBC ustanowił normy w zakresie ekologicznych zamówień i czy są one przestrzegane?

68. Decyzja EBC z 2007 r. określająca zasady udzielania zamówień publicznych odnosi się do ekologicznych zamówień jedynie wtedy, kiedy wskazuje aspekty środowiskowe towarów, usług i robót, na które ma zostać udzielone zamówienie, jako możliwe kryterium udzielenia zamówienia. Nie odzwierciedla to ambicji EBC, by zamówień na towary, usługi i roboty udzielać w sposób umożliwiający ciągły i wymierny postęp pod względem wyników osiągniętych w dziedzinie ochrony środowiska.

69. Od grudnia 2012 r. obowiązują wytyczne EBC dotyczące ekologicznych zamówień, mające na celu wsparcie realizacji działań związanych

z ekologicznymi zamówieniami poprzez praktyczne rady i systematyczną sprawozdawczość.

70. Badanie przeprowadzone przez Trybunał na próbie postępowań o udzielenie zamówienia potwierdziło, że w 2012 r. EBC zaczął stosować kryteria środowiskowe w sposób bardziej systematyczny.

Zalecenia

6. EBC powinien zmienić swoje zasady udzielania zamówień, tak aby lepiej odzwierciedlały jego zaangażowanie na rzecz ekologicznych zamówień.

7. EBC powinien informować o swoich osiągnięciach w realizacji wytycznych dotyczących ekologicznych zamówień w swoich rocznych oświadczeniach o ochronie środowiska.

Niniejsze sprawozdanie zostało przyjęte przez Izbę IV, której przewodniczył Louis GALEA, członek Trybunału Obrachunkowego, na posiedzeniu w Luksemburgu w dniu 11 marca 2014 r.

W imieniu Trybunału Obrachunkowego

Vítor Manuel da SILVA CALDEIRA
Prezes

ODPOWIEDŹ EUROPEJSKIEGO BANKU CENTRALNEGO
NA SPRAWOZDANIE EUROPEJSKIEGO TRYBUNAŁU OBRACHUNKOWEGO Z KONTROLI DZIAŁAŃ
EUROPEJSKIEGO BANKU CENTRALNEGO NA RZECZ OGRANICZENIA ŚLADU WĘGLOWEGO

Europejski Bank Centralny (EBC) z zadowoleniem przyjmuje sprawozdanie Europejskiego Trybunału Obrachunkowego i dziękuje za przedstawione przez Trybunał spostrzeżenia i zalecenia. Poniżej przedstawiono uwagi EBC odnoszące się do wybranych punktów i wszystkich siedmiu zaleceń Trybunału.

Punkt 12: EBC dostrzega korzyści, jakie można osiągnąć dzięki wyznaczeniu średnio- i długookresowych celów w zakresie ograniczenia całkowitej emisji dwutlenku węgla, i rozważy wyznaczenie takich celów po przeniesieniu się do nowej siedziby.

Punkty 19 i 58: EBC rozważa obecnie propozycje ujęcia zobowiązania do kompensacji emisji podczas następnej aktualizacji swojej polityki ekologicznej w 2014 r.

Punkty 26, 37 i 62: Ponieważ ostateczna wersja przewodnika i zasad sektorowych dotyczących śladu środowiskowego organizacji (OEF) zostały dopiero niedawno opublikowane przez Komisję Europejską i są jeszcze na etapie pilotażowym, EBC nie miał dotychczas wielu możliwości, aby ocenić ich wpływ na sposób obliczania i zgłaszania śladu węglowego. Jeśli chodzi o emisję spowodowaną przez dojazdy pracowników do pracy, EBC opracowuje obecnie metodę jej obliczania, aby mogła zostać uwzględniona w następnym sprawozdaniu dotyczącym śladu węglowego za 2014 r. Por. odpowiedź na zalecenie 2.

Punkty 36 i 65: W programie EMAS na lata 2012-2013 działania związane z kształtowaniem świadomości i zmianą zachowań sformułowano w sposób ogólny, aby móc je potem dostosowywać do specyfiki różnych grup pracowników. Choć całkowity efekt podjętych działań rzeczywiście trudno jest dokładnie ocenić, EBC analizował różne wskaźniki skuteczności. Przykładowo kampania „Power Off” przeprowadzona przez pracowników programu TARGET2-Securities miała konkretne wskaźniki i przyniosła pozytywne skutki, które są nadal widoczne¹. Była to pilotażowa kampania zrealizowana z pomocą organizacji specjalizującej się w komunikacji środowiskowej, zwiększaniu zaangażowania i zmianie zachowań. Celem kampanii było opracowanie narzędzi, wskaźników i miar, które będą stosowane w całym EBC. Obecnie trwają przygotowania do drugiej pilotażowej kampanii, podczas której koncepcja szerzenia świadomości ekologicznej zostanie jeszcze dopracowana przed wprowadzeniem jej w całej instytucji. Por. odpowiedź na zalecenie 4.

---

¹ Por. strona 14 oświadczenia EBC o ochronie środowiska z 2013 r. Kampania miała zachęcić pracowników do tego, aby aktywnie ograniczali swój ślad ekologiczny w miejscu pracy, ze szczególnym naciskiem na zmniejszenie zużycia energii. Efekty kampanii były następujące: a) szacuje się, że roczny poziom emisji CO₂ obniżył się ze 124 ton do 6 ton; b) całkowity wskaźnik wyłączenia oświetlenia wyniósł za cały okres kampanii średnio 94% dla wszystkich trzech pięter (zaledwie 6% sprzętu komputerowego pozostawało włączone).

Punkty 42 i 66: Umowa najmu budynku Eurotower zawiera klauzulę środowiskową, która jest zgodna z wymogami programu GreenBuilding w odniesieniu do prac remontowych oraz z odpowiednimi przepisami budowlanymi. EBC rozpoczął negocjacje z właścicielem Eurotower w sprawie zwiększenia efektywności energetycznej budynku; ostateczne informacje na ten temat nie zostały jeszcze opublikowane. Właściciel rozważa ponadto przystąpienie do programu GreenBuilding. Por. odpowiedź na zalecenie 3.

Punkty 43 i 67: Centrum danych w nowej siedzibie EBC będzie mieć certyfikat efektywności energetycznej. Parametry techniczne nowego centrum danych – w tym skalowalność, elastyczność i efektywność energetyczna – są porównywalne z parametrami określonymi w europejskim kodeksie postępowania w sprawie efektywności energetycznej centrów danych. Por. odpowiedź na zalecenie 5.

Punkty 44 i 68: Zob. odpowiedź na zalecenie 6.

Punkt 48: EBC rozważy doprecyzowanie punktacji aspektów środowiskowych w przyszłych wydaniach wytycznych dotyczących zamówień zgodnych z zasadami zrównoważonego rozwoju. Jeśli natomiast chodzi o udział kryteriów środowiskowych w procedurach wyboru oferty najkorzystniejszej ekonomicznie, należy pamiętać, że ich waga musi być proporcjonalna do wagi innych kryteriów jakościowych. Chodzi o to, aby w kryteriach przyznawania zamówień – a zatem w wyniku przetargu – zostały odpowiednio uwzględnione wszystkie wymagania biznesowe.

Punkt 63: Obecnie trwają prace nad polityką ekologiczną EBC w zakresie zmniejszania i kompensowania emisji dwutlenku węgla. Por. odpowiedź na zalecenie 1.

Zalecenie 1: EBC będzie nadal dążyć do zmniejszenia emisji CO₂ oraz opracowania zasad kompensacji pozostałej części tej emisji.

Zalecenie 2: EBC przyjmuje to zalecenie. Ze względu na to, że zalecana przez Komisję Europejską metoda OEF jest wciąż na etapie pilotażowym, EBC będzie śledzić jej rozwój i wyniki z zamiarem uwzględnienia tej metody przy obliczaniu śladu węglowego.

Zalecenie 3: EBC przyjmuje to zalecenie. Oprócz aktualnej umowy najmu, która zawiera klauzulę środowiskową, planowane jest zawarcie z właścicielem Eurotower umowy dotyczącej niezbędnych prac remontowych i standardów w tym zakresie.

Zalecenie 4: EBC przyjmuje to zalecenie i w kolejnym programie EMAS uwzględni wymierne wskaźniki, zwłaszcza w zakresie kształtowania świadomości ekologicznej i zmiany zachowań pracowników.

Zalecenie 5: EBC w pełni popiera cel określony w stosowanym dobrowolnie europejskim kodeksie postępowania w sprawie efektywności energetycznej centrów danych: zmniejszenie zużycia energii

w centrach danych w całej Europie, a tym samym – zmniejszenie emisji, ograniczenie globalnego ocieplenia i oszczędność pieniędzy. W związku z tym rozważy ubieganie się o status uczestnika.

Zalecenie 6: EBC przyjmuje to zalecenie i rozważy, w jaki sposób jego zobowiązanie do dokonywania zamówień zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju mogłoby zostać lepiej uwzględnione w następnej wersji zasad składania zamówień w 2014 r.

Zalecenie 7: EBC przyjmuje to zalecenie i będzie informować o swoich osiągnięciach w realizacji wytycznych dotyczących zamówień zgodnych z zasadami zrównoważonego rozwoju w rocznych oświadczeniach o ochronie środowiska.